

1.2. Część ustna (bez określania poziomu)

Celem części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego jest ocena sprawności mówienia, rozumianej jako realizacja kompetencji komunikacyjnej zdającego. Zakres wiadomości i umiejętności sprawdzanych w tej części egzaminu określają wymagania ogólne i szczegółowe wymienione w podstawie programowej kształcenia ogólnego, tj.:

- wymagania ogólne: I. Znajomość środków językowych, III. Tworzenie wypowiedzi, IV. Reagowanie na wypowiedzi, V. Przetwarzanie wypowiedzi.
- wymagania szczegółowe: I. Zakres tematyczny, IV. Tworzenie wypowiedzi ustnych, VI. Reagowanie w formie ustnej, VIII. Przetwarzanie tekstu w formie ustnej, IX. Wiedza o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem, XIII. Stosowanie strategii komunikacyjnych i kompensacyjnych, XIV. Świadomość językowa.

1.2.1. Charakterystyka części ustnej

Część ustna egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego trwa około 15 minut. Egzamin ma formę rozmowy zdającego z osobą egzaminującą, w obecności drugiego członka zespołu przedmiotowego, który nie bierze aktywnego udziału w rozmowie. Zestaw egzaminacyjny składa się z trzech zadań i zawiera polecenia w języku polskim do zadań 1. i 3. oraz materiał ikonograficzny do zadań 2. i 3.

Przebieg egzaminu oraz ogólną charakterystykę poszczególnych zadań przedstawiono w TABELI 3.

TABELA 3. Część ustna egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego – egzamin bez określania poziomu

	PRZEBIEG EGZAMINU CHARAKTERYSTYKA ZADAŃ	CZAS TRWANIA
Czynności organizacyjne	Po wylosowaniu zestawu zdający przystępuje do egzaminu. Nie przewidziano dodatkowego czasu na zapoznanie się z treścią całego zestawu przed odpowiedzią.	-
Rozmowa wstępna	Egzaminujący zadaje zdającemu kilka pytań związanych z jego życiem i zainteresowaniami. Lista pytań do wyboru zamieszczona jest wyłącznie w zestawie dla egzaminującego. Celem rozmowy jest umożliwienie zdającemu oswojenia się z sytuacją egzaminacyjną.	ok. 2 minut
Zadanie 1. Rozmowa z odgrywaniem roli	- Zdający ma ok. 30 sekund na zapoznanie się z poleceniem. - Zadanie polega na przeprowadzeniu rozmowy, w której zdający i egzaminujący odgrywają role wskazane w poleceniu. Role przyjmowane przez zdającego odpowiadają doświadczeniom życiowym osoby nastoletniej lub stawiają go w sytuacjach, w jakich mógłby się znaleźć w przyszłości.	maks. 4 minuty (wliczając czas na zapoznanie się z treścią zadania)

	W trakcie rozmowy zdający musi odnieść się do czterech elementów wskazanych w poleceniu i rozwinąć swoją wypowiedź w zadowalającym stopniu. Istotne jest również, aby zdający w sposób właściwy reagował na wypowiedzi egzaminującego.	
Zadanie 2. Opis ilustracji i odpowiedzi na trzy pytania	Zdający: - opisuje ilustrację zamieszczoną w wylosowanym zestawie. W opisie ilustracji zdający powinien określić miejsce, osoby oraz wykonywane przez nie czynności. - odpowiada na trzy pytania postawione przez egzaminującego. Pytania są związane z tematyką ilustracji i zamieszczone są wyłącznie w zestawie dla egzaminującego. W swoich odpowiedziach zdający nie powinien ograniczać się do zdawkowych, jednozdaniowych wypowiedzi.	maks. 3 minuty
Zadanie 3. Wypowiedź na podstawie materiału stymulującego i odpowiedzi na dwa pytania	- Zdający ma czas ok. 1 minuty na zapoznanie się z poleceniem i materiałem stymulującym. - Zdający: - wybiera ilustrację, która – jego zdaniem – najlepiej spełnia warunki wskazane w poleceniu, i uzasadnia swoją decyzję - wyjaśnia, dlaczego odrzuca pozostałe ilustracje - odpowiada na dwa pytania postawione przez egzaminującego. Pytania są związane z tematyką materiału stymulującego i zamieszczone są wyłącznie w zestawie dla egzaminującego. W swoich odpowiedziach zdający nie powinien ograniczać się do zdawkowych, jednozdaniowych wypowiedzi.	maks. 5 minut (wliczając czas na zapoznanie się z treścią zadania)

1.2.2. Ogólne zasady oceniania wypowiedzi ustnych

Oceny wypowiedzi zdającego w części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego dokonują członkowie zespołu przedmiotowego, przyznając punkty zgodnie ze skalą oceniania egzaminu ustnego. Każda wypowiedź jest oceniana zgodnie z następującymi kryteriami:

- sprawność komunikacyjna: od 0 do 6 punktów, oceniana w każdym zadaniu osobno (maksymalnie 18 punktów)
- zakres środków leksykalno-gramatycznych: od 0 do 4 punktów, oceniany w całej wypowiedzi zdającego
- poprawność środków leksykalno-gramatycznych: od 0 do 4 punktów, oceniana w całej wypowiedzi zdającego
- wymowa: od 0 do 2 punktów, oceniana w całej wypowiedzi zdającego
- płynność wypowiedzi: od 0 do 2 punktów, oceniana w całej wypowiedzi zdającego.

W ocenie sprawności komunikacyjnej bierze się pod uwagę stopień realizacji przez zdającego czterech elementów wskazanych dla każdego zadania:

- w zadaniu 1.: omówienie czterech elementów podanych w poleceniu
- w zadaniu 2.: opis ilustracji (1 element) i odpowiedzi na trzy pytania (3 elementy)
- w zadaniu 3.: wybór ilustracji najlepiej spełniającej warunki wskazane w poleceniu i uzasadnienie wyboru (1 element), wyjaśnienie powodów odrzucenia pozostałych ilustracji (1 element) oraz odpowiedzi na dwa pytania (2 elementy).

Zdający powinien nie tylko odnieść się do wszystkich wskazanych elementów każdego zadania, lecz także w każdym z nich rozwinąć swoją wypowiedź.

W ocenie sprawności komunikacyjnej bierze się również pod uwagę następujące aspekty:

- adekwatność wypowiedzi do tematu i kontekstu rozmowy oraz wypowiedzi egzaminującego
- zakres pomocy ze strony egzaminującego.

Ocena umiejętności językowych jest dokonywana dla całej wypowiedzi zdającego, począwszy od rozmowy wstępnej. W ocenie zakresu i poprawności środków leksykalno-gramatycznych bierze się pod uwagę ich zróżnicowanie i poprawność oraz wpływ ewentualnych błędów językowych na komunikację. W ocenie wymowy i płynności wypowiedzi bierze się pod uwagę poprawność wymowy w zakresie pojedynczych dźwięków i/lub akcentowania, i/lub intonacji oraz ogólną płynność wypowiedzi.

Poniżej przedstawiono szczegółowe kryteria oceniania wypowiedzi w części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego wraz z krótkim komentarzem.

1.2.3. Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych

Sprawność komunikacyjna

Ocena sprawności komunikacyjnej jest dokonywana w każdym zadaniu osobno. W ocenie bierze się najpierw pod uwagę, do ilu elementów z polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi oraz ile z tych elementów rozwinął w zadowalającym stopniu. Punkty przyznaje się zgodnie z TABELĄ A.

TABELA A

Do ilu elementów zdający się odniósł?	Ile elementów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	6 pkt	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt
3		4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
2			3 pkt	2 pkt	1 pkt
1				1 pkt	0 pkt
0					0 pkt

Od liczby punktów uzyskanej w ten sposób można następnie odjąć punkty, zależnie od zakresu pomocy, jakiej zdający potrzebuje ze strony egzaminującego, oraz – w przypadku zadania 1. – adekwatności wypowiedzi do tematu i kontekstu rozmowy oraz wypowiedzi egzaminującego, zgodnie z TABELĄ B.

TABELA B

• zdający nie potrzebuje LUB bardzo rzadko potrzebuje pomocy ze strony egzaminującego • [dodatkowo w zad. 1.:] ORAZ wypowiedzi zdającego są adekwatne do tematu i kontekstu rozmowy oraz wypowiedzi egzaminującego	punkty wg TABELI A
• zdający czasami potrzebuje pomocy ze strony egzaminującego • [dodatkowo w zad. 1.:] ORAZ/LUB wypowiedzi zdającego są częściowo nieadekwatne do tematu i kontekstu rozmowy oraz wypowiedzi egzaminującego	punkty wg TABELI A minus 1 (do zera)
• zdający potrzebuje znacznej pomocy ze strony egzaminującego • [dodatkowo w zad. 1.:] ORAZ/LUB wypowiedzi zdającego są często nieadekwatne do tematu i kontekstu rozmowy oraz wypowiedzi egzaminującego	punkty wg TABELI A minus 2 (do zera)

Zakres środków leksykalno-gramatycznych

4 pkt	szeroki zakres środków leksykalno-gramatycznych; zdający swobodnie wypowiada się na tematy proste i złożone; formułując wypowiedź na tematy złożone, rzadko stosuje słowa oraz struktury o wysokim stopniu pospolitości, takie jak <i>miły, interesujący, fajny</i>
3 pkt	zadowalający zakres środków leksykalno-gramatycznych; zdający swobodnie wypowiada się na tematy proste i złożone; formułując wypowiedź na tematy złożone stosuje jednak głównie słowa oraz struktury o wysokim stopniu pospolitości, takie jak <i>miły, interesujący, fajny</i>
2 pkt	ograniczony zakres środków leksykalno-gramatycznych; zdający dość swobodnie wypowiada się na tematy proste, tematy bardziej złożone sprawiają mu kłopoty
1 pkt	bardzo ograniczony zakres środków leksykalno-gramatycznych; zdający ma kłopoty z wypowiadaniem się na tematy proste
0 pkt	brak wypowiedzi LUB wypowiedź niekomunikatywna; zdający nie jest w stanie wypowiedzieć się nawet na tematy bardzo proste

Poprawność środków leksykalno-gramatycznych

4 pkt	sporadyczne błędy leksykalne i gramatyczne, niezakłócające komunikacji
3 pkt	dość liczne błędy leksykalne i gramatyczne, niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację
2 pkt	liczne błędy leksykalne i gramatyczne, zakłócające komunikację
1 pkt	bardzo liczne błędy leksykalne i gramatyczne, w znacznym stopniu zakłócające komunikację
0 pkt	brak wypowiedzi LUB wypowiedź niekomunikatywna

Wymowa

W ocenie wymowy bierze się pod uwagę błędy w wymowie dźwięków i/lub akcentowaniu, i/lub intonacji oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 pkt	brak błędów w wymowie LUB błędy w wymowie nie zakłócają komunikacji
1 pkt	błędy w wymowie czasami zakłócają komunikację
0 pkt	• błędy w wymowie często zakłócają komunikację LUB uniemożliwiają zrozumienie komunikatu • brak wypowiedzi LUB wypowiedź niekomunikatywna

Płynność wypowiedzi

2 pkt	w wypowiedzi nie występują pauzy LUB występują pauzy, które czasem są nienaturalne, jednak nie zakłócają odbioru komunikatu
1 pkt	pauzy w wypowiedzi występują często i są nienaturalne; czasami zakłócają odbiór komunikatu
0 pkt	• pauzy w wypowiedzi występują bardzo często i są nienaturalne; zakłócają odbiór komunikatu • brak wypowiedzi LUB wypowiedź niekomunikatywna

Zdający, który nie przystąpił do realizacji wszystkich zadań, może za zakres i poprawność środków leksykalno-gramatycznych oraz wymowę i płynność wypowiedzi otrzymać maksymalną liczbę punktów określoną w poniższej tabeli.

LICZBA ZADAŃ, DO KTÓRYCH PRZYSTĄPIŁ ZDAJĄCY	ZAKRES ŚRODKÓW LEKSYKALNO-GRAMATYCZNYCH	POPRAWNOŚĆ ŚRODKÓW LEKSYKALNO-GRAMATYCZNYCH	WYMOWA	PŁYNNOŚĆ WYPowiedzi
2 zadania	maks. 2 punkty	maks. 2 punkty	maks. 2 punkty	maks. 2 punkty
1 zadanie	maks. 1 punkt	maks. 1 punkt	maks. 1 punkt	maks. 1 punkt

Przykładowe zestawy zadań do części ustnej (bez określania poziomu) znajdują się na stronach 43–53.